

В.Г. Поліщук (Луцький національний технічний
університет, Україна)

СТИМУЛЮВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ КОНКРЕТИЗАЦІЇ «ЦІЛЕЙ РОЗВИТКУ ТИСЯЧОЛІТТЯ»

У статті розглянуто сучасні соціально-економічні й екологічні тенденції розвитку регіонів у контексті досягнення «Цілей Розвитку Тисячоліття». Визначено пріоритети розвитку й ефективні заходи досягнення «Цілей Розвитку Тисячоліття». Запропоновано стимулюючі заходи для досягнення сталого розвитку регіонів як складової національної довгострокової стратегії розвитку.

Ключові слова: сталий розвиток регіону, фінансове стимулювання сталого розвитку регіону, «Цілі Розвитку Тисячоліття», інвестиційне стимулювання розвитку регіонів, інноваційне стимулювання розвитку регіонів, інституційне стимулювання розвитку регіонів, податкове стимулювання розвитку регіонів.

Табл. 2. Літ. 12.

В.Г. Полищук (Луцкий национальный технический
университет, Украина)

СТИМУЛИРОВАНИЕ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ РЕГИОНОВ УКРАИНЫ В КОНТЕКСТЕ КОНКРЕТИЗАЦИИ «ЦЕЛЕЙ РАЗВИТИЯ ТЫСЯЧЕЛЕТИЯ»

В статье рассмотрены современные социально-экономические и экологические тенденции развития регионов в контексте достижения «Целей Развития Тысячелетия». Определены приоритеты развития и эффективные меры достижения «Целей Развития Тысячелетия». Предложено стимулирующие меры для достижения устойчивого развития регионов как составляющей национальной долгосрочной стратегии развития.

Ключевые слова: устойчивое развитие региона, финансовое стимулирование устойчивого развития региона, «Цели Развития Тысячелетия», инвестиционное стимулирование развития регионов, инновационное стимулирование развития регионов, институциональное стимулирование развития регионов, налоговое стимулирование развития регионов.

V.G. Polishchuk (Lutsk National Technical University, Ukraine)

STIMULATING THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF UKRAINE'S REGIONS IN THE CONTEXT OF SPECIFYING THE "MILLENNIUM DEVELOPMENT GOALS"

The article considers the current socioeconomic and environmental trends within regional development in the context of achieving the Millennium Development Goals. The development priorities and efficient measures in achieving the Millennium Development Goals are determined. The incentives to achieve sustainable development of regions as a component of the long-term national development strategy are offered.

Keywords: sustainable development of a region; financial incentives for sustainable regional development; the Millennium Development Goals; investment stimulation of regional development; innovative stimulation of regional development; institutional stimulation of regional development; tax incentives in region's development.

Постановка проблеми. Сучасні соціально-економічні й екологічні тенденції у контексті досягнення «Цілей Розвитку Тисячоліття» (ЦРТ) викликають

необхідність глибокого аналізу та осмислення особливостей суспільно-економічної системи України та її регіонів, визначення пріоритетів розвитку й ефективних заходів досягнення ЦРТ як складової національної довгострокової стратегії розвитку на регіональному рівні [8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Над проблематикою застосування стимулюючих заходів для досягнення сталого розвитку регіону, а також використання різноманітних фінансових та економічних інструментів забезпечення розвитку регіонів працювали такі зарубіжні вчені, як Г.Е. Дейлі [9], Р.В. Кейтс [11], А.А. Лейзерович [11], Д.Г. Медоусі [12], Д.Х. Медоусі [12], Т.М. Перріс [11], Дж.Х. Хулс [10]. Серед українських вчених ці проблеми досліджували І.М. Вахович [2], З.В. Герасимчук [1–3] та інші.

Невирішені частини проблеми. Віддаючи належне вагомим напрацюванням у даній сфері, варто розширити досліджуване питання, врахувавши особливості методології ООН при аналізі стану держав та їх регіонів.

Метою дослідження є конкретизація «Цілей Розвитку Тисячоліття» на рівні регіонів України та визначення основних стимулюючих заходів, спрямованих на досягнення сталого розвитку регіонів.

Основні результати дослідження. 12 років тому сформовано глобальне бачення «Цілей Розвитку Тисячоліття» з чіткою системою цілей, цільових індикаторів і часовими рамками їх досягнення – бачення цілей розвитку для всіх і для кожного.

«Цілі Розвитку Тисячоліття» – це глобальне партнерство країн, що поставило із зобов'язань і завдань, погоджених світовими лідерами на самітах наприкінці 1990-х років. Вирішуючи основні виклики, що стоять перед людством, допомагаючи зміцненню громадянського суспільства, ЦРТ сприяють скороченню масштабів бідності, доступності освіти, охороні здоров'я матерів, забезпечення гендерної рівності, спрямовані на боротьбу з дитячою смертністю, поширенням СНІДу та інших хвороб.

ЦРТ – це погоджені державами-членами ООН цілі, які можуть бути досягнуті за умови, що всі учасники працюватимуть разом і кожен зробить свій внесок у досягнення спільної мети до 2015 року. Бідні країни взяли на себе зобов'язання покращити системи державного управління, а також охорону здоров'я та доступність освіти, інвестуючи у свої народи. Багаті країни зобов'язалися надавати підтримку менш успішним за рахунок полегшення боргового тягаря, чесної і справедливої торгівлі. Це не просто абстрактні амбітні цілі. Їх досягнення передбачає втілення реальних змін у життя людей у напрямку не лише зменшення рівня бідності, а й створення гідних умов для життєдіяльності та доступу до публічних послуг.

Україна приєдналась до ЦРТ разом з іншими 189 країнами світу у 2000 р. і взяла на себе політичні зобов'язання щодо досягнення до 2015 р. цілей і завдань з їх реалізації [8, 3]. Лише 2 роки віддаляють нас від 2015 р. – терміну досягнення взятих зобов'язань.

Декларація Тисячоліття Організації Об'єднаних Націй, прийнята у 2000 р. на сесії Генеральної Асамблеї ООН і затверджена 189 державами світу, започаткувала процес досягнення світовою спільнотою визначених до 2015 р. резуль-

татів у тих сферах, де нерівномірність глобального людського розвитку є найгострішою [8, 14].

Серед них – боротьба з голодом і злиденністю, забезпечення доступу до освіти, досягнення гендерної рівності, зниження рівня материнської та дитячої смертності, скорочення розповсюдження ВІЛ/СНІДу та інших захворювань, досягнення екологічної сталості, а також гармонізація зовнішньої допомоги для країн, що розвиваються.

Сформована на глобальному рівні система ЦРТ містить 8 цілей, 21 завдання розвитку та 60 індикаторів для кількісної оцінки прогресу. «Цілі Розвитку Тисячоліття» є орієнтирами розвитку на довгострокову перспективу, узагальнені і кількісно вимірювані. Для того, щоб відслідковувати прогрес у виконанні зобов'язань, затверджених Декларацією Тисячоліття ООН, міжнародні і національні експерти у сфері статистики обрали відповідні показники для його оцінки протягом періоду з 1990 р. по 2015 рік. У 2007 р. структура моніторингу ЦРТ була переглянута. В неї було внесено нові завдання, погоджені сторонами на Всесвітньому саміті 2005 р. і рекомендовані у 2006 р. Генеральним секретарем ООН.

У тісній співпраці з агентствами й організаціями, які входять до системи ООН, Статистичний відділ ООН координує підготовку аналітичних даних для оцінки успіхів на шляху досягнення ЦРТ і підтримує базу даних, що містить ряди даних за обраними показниками. Інформація надається міжнародній статистичній системі національними статистичними службами й уточнюється для забезпечення її порівнянності.

Готуючись до саміту, на якому було представлено прогрес України, Кабінет Міністрів України разом з Проектом Програми розвитку ООН «Цілі Розвитку Тисячоліття – Україна» здійснили перегляд національних ЦРТ і підготували оновлену систему завдань та індикаторів національних ЦРТ з огляду на специфіку національного розвитку у посткризовий період і виклики сучасного глобального розвитку. В цьому процесі взяли участь понад 100 представників урядових установ, наукових інституцій, агенцій ООН, міжнародних організацій, Федерації профспілок України, ділових кіл, громадських організацій тощо. Наслідком цієї роботи стала нова Національна доповідь «Цілі Розвитку Тисячоліття. Україна – 2010», підготовці якої передувала робота з проведення аналізу наслідків політики у різних сферах та обґрунтування оновлених завдань для Уряду до 2015 р. [8, 14].

«Цілі Розвитку Тисячоліття» для України та основні індикатори, що дозволяють визначити досягнення цих цілей, представлені у табл. 1.

Зважаючи на напрацювання вчених на рівні держави, доцільно було б розглянути ситуацію із прогресом реалізації ЦРТ на регіональному рівні, тобто простежити стан досягнення сталого розвитку регіонів України, виходячи із методології ООН. Ключові індикатори, що характеризують «Цілі Розвитку Тисячоліття» за регіонами України станом на 2010 р., наведено у табл. 2.

Виходячи із ситуації, що склалася в регіонах України із досягненням «Цілей Розвитку Тисячоліття» та сталого розвитку регіонів в цілому, запропонуємо конкретні стимулюючі заходи щодо досягнення цілей розвитку на регіональному рівні та сталого розвитку регіонів.

Таблиця 1. Характеристика «Цілей Розвитку Тисячоліття» для України*

«Ціль Розвитку Тисячоліття»	Індикатори	Фактичні показники індикаторів у 2009 р.	Прогнозні показники індикаторів у 2013 р.
1. Подолання бідності	1.1. Частка населення, чие добове споживання є нижчим 5 дол. США на добу за ПКС, %	4,5	3,0
	1.2. Частка бідного населення за національним критерієм, %	27,0	26,0
	1.3. Частка бідних серед дітей, %	35,0	31,0
	1.4. Частка бідних серед працюючих осіб, %	21,0	17,0
	1.5. Частка населення, чие споживання є нижчим за рівень фактичного прожиткового мінімуму, %	22,0	10,0
2. Забезпечення якісної освіти впродовж життя	2.1. Чистий показник охоплення освітою у дошкільних навчальних закладах дітей 3–5 років, які проживають у міських поселеннях, %	89,0	93,0
	2.2. Чистий показник охоплення освітою у дошкільних навчальних закладах дітей 3–5 років, які проживають у сільській місцевості, %	50,0	55,0
	2.3. Чистий показник охоплення дітей повною загальною середньою освітою, %	99,7	99,8
	2.4. Чистий показник охоплення вищою освітою осіб віком від 17 до 22 років, %	48,0	54,0
	2.5. Сукупний валовий показник кількості працівників, які пройшли перепідготовку та підвищили свою кваліфікацію, тис. осіб	294,0	310,0
	2.6. Кількість загальноосвітніх навчальних закладів, які мають підключення до Інтернет, %	43,0	75,0
3. Забезпечення гендерної рівності	3.1. Гендерне співвідношення серед депутатів Верховної Ради України, кількість жін./кількість чол.	8/92	25/75
	3.2. Гендерне співвідношення серед депутатів місцевих органів влади, кількість жін./кількість чол.	37/63	47/53
	3.3. Гендерне співвідношення серед вищих державних службовців (I–II посадових категорій), кількість жін./кількість чол.	19/81	27/73
	3.4. Співвідношення середнього рівня заробітної плати жінок до середнього рівня заробітної плати чоловіків, %	77,2	83,0
4. Зменшення дитячої смертності	4.1. Рівень смертності дітей віком до 5 років, кількість померлих дітей відповідного віку на 1000 народжених живими	11,3	11,1
	4.2. Рівень смертності немовлят, кількість померлих дітей віком до 1 року на 1000 народжених живими	9,4	9,4
5. Поліпшення здоров'я матерів	5.1. Рівень материнської смертності, кількість материнських смертей на 100 тис. народжених живими	25,8	14,0
	5.2. Рівень абортів, кількість абортів на 1000 жінок фертильного віку	17,9	16,4
6. Обмеження поширення ВІЛ-інфекції/ СНІДу та туберкульозу і запобігання їм	6.1. Кількість осіб з уперше встановленим діагнозом ВІЛ-інфекції на 100 тис. населення	43,2	47,2
	6.2. Темпи поширення ВІЛ-інфекції/ СНІДу, %	+ 4,9	+ 4,5
	6.3. Кількість померлих від хвороби, зумовленої ВІЛ, на 100 тис. населення	11,7	8,5
	6.4. Рівень передачі ВІЛ-інфекції від матері до дитини, %	4,6	2,0

Закінчення табл. 1

«Ціль Розвитку Тисячоліття»	Індикатори	Фактичні показники індикаторів у 2009 р.	Прогнозні показники індикаторів у 2013 р.
вання тенденції до скорочення масштабів цих захворювань	6.5. Кількість осіб з уперше встановленим діагнозом туберкульозу (у тому числі органів дихання) на 100 тис. населення	72,7	68,5
	6.6. Кількість померлих від туберкульозу на 100 тис. населення	18,2	17,0
7. Сталий розвиток довкілля	7.1. Частка населення міських поселень, що має доступ до централізованого водопостачання, % від загальної кількості міського населення	88,0	89,5
	7.2. Частка сільського населення, що має доступ до централізованого водопостачання, % від загальної кількості сільського населення	28,0	29,5
	7.3. Обсяг шкідливих викидів в атмосферу від стаціонарних джерел забруднення, тис. т. на рік	3928,1	4700,0
	7.4. Обсяг шкідливих викидів в атмосферу від пересувних джерел забруднення, тис. т. на рік	2285,1	3200,0
	7.5. Обсяг скидів зворотних вод, млн. куб. м. на рік	7381,0	8500,0
	7.6. Лісистість територій, відношення земель вкритих лісовою рослинністю, % до загальної площі території України	15,6	16,0
	7.7. Частка площі заповідників, біосферних заповідників, національних природних парків, % до загальної площі території України	2,0	3,2
	7.8. Частка площі територій та об'єктів природно-заповідного фонду України, % до загальної площі території України	5,4	8,0

* розроблено за [8].

Стан соціо-еколого-економічної (СЕЕ) ситуації на території регіонів зумовлює необхідність застосування системи заходів стимулюючого впливу, спрямованого на подолання негативних явищ у соціальній, економічній та екологічній сферах розвитку регіонів. Лише системні перетворення й модернізація існуючих підходів до активізації розвитку регіонів у соціальній, економічній та екологічній сферах дозволить досягти сталого розвитку регіонів. Для цього необхідно формувати й реалізовувати стратегію стимулювання сталого розвитку регіонів.

Головною метою стратегії стимулювання сталого розвитку регіонів є досягнення сталого розвитку регіону з дотриманням принципів рівноважності, збалансованості, гармонійності, стабільності, конкурентоспроможності та безпеки за допомогою застосування комплексної системи взаємопов'язаних і високоефективних заходів активізуючого впливу на регіональну СЕЕ систему [3].

Комплексна система стимулювання сталого розвитку регіону означає приведення всіх стимулюючих заходів до єдиної системи заходів активізуючого впливу на СЕЕ ситуацію у регіоні.

Найважливішими напрямками стимулювання сталого розвитку регіонів України у соціальній сфері протягом цього періоду повинні стати:

Таблиця 2. Ключові індикатори, що характеризують «Цілі Розвитку Тисячоліття» за регіонами України у 2010 р. *

Регіони України	Частка населення із середньодушовими грошовими доходами на місяць нижче прожиткового мінімуму, %	Чистий показник охоплення вищою освітою осіб віком від 15 до 22 років, %	Гендерне співвідношення серед державних службовців, кількість жінок/кількість чоловіків	Рівень смертності немовлят, кількість померлих дітей віком до 1 року на 1000 народжених живими	Рівень материнської смертності, кількість материнських смертей на 100 тис. народжених живими	Кількість осіб з упереше новленням діагнозом ВІЛ-інфекції на 100 тис. населення, осіб	Обсяг шкідливих викидів в атмосферу від стаціонарних джерел забруднення, тис. т. на рік
Автономна Республіка Крим	30,80	28,95	81/19	9,04	21,52	55,26	32,30
Вінницька	35,80	29,83	72/28	8,51	11,42	21,75	103,00
Волинська	56,60	28,98	74/26	7,95	33,67	20,64	8,20
Дніпропетровська	23,90	51,50	82/18	9,24	22,48	97,12	933,10
Донецька	18,00	42,22	85/15	12,92	55,75	90,24	1378,10
Житомирська	44,60	32,59	75/25	8,65	6,81	36,01	18,40
Закарпатська	50,20	19,08	72/28	13,00	27,32	4,98	17,40
Запорізька	25,70	58,67	82/18	9,66	44,40	30,80	217,50
Івано-Франківська	49,30	34,45	75/25	9,61	24,48	12,31	169,20
Київська	18,60	23,66	80/20	7,40	20,27	43,73	106,80
Кіровоградська	40,20	27,82	77/23	11,30	94,96	29,67	14,80
Луганська	28,30	49,89	82/18	12,02	28,61	32,27	511,70
Львівська	40,50	54,63	75/25	8,31	20,94	18,79	113,20
Миколаївська	24,80	35,62	80/20	8,73	38,97	93,06	21,50
Одеська	27,20	55,71	78/22	9,76	20,91	89,63	29,20
Полтавська	28,90	44,61	78/22	7,37	21,05	27,54	72,80
Рівненська	52,10	36,79	75/25	9,61	29,28	21,19	12,90
Сумська	33,30	46,71	77/23	8,78	19,31	18,51	31,70
Тернопільська	58,40	45,93	71/29	7,83	16,85	9,64	18,50
Харківська	21,80	90,95	81/19	9,59	15,22	19,03	151,90
Херсонська	41,20	33,87	78/22	10,98	48,43	51,21	5,30
Хмельницька	39,30	37,30	73/27	12,07	0,00	22,26	19,10
Черкаська	26,40	41,54	76/24	10,59	56,17	36,36	61,20
Чернівецька	37,70	35,43	70/30	8,25	27,19	11,28	3,80
Чернігівська	32,00	31,99	76/24	10,21	19,82	45,69	47,40
м. Київ	8,70	179,57	70/30	7,61	12,47	39,06	28,60
м. Севастополь	6,70	50,29	84/16	8,13	23,90	67,81	4,00

* розроблено за [4-7].

- зростання капіталовкладень у соціальну інфраструктуру;
- збільшення фінансування освіти, охорони здоров'я й соціального захисту населення;
- зменшення податкового навантаження на населення регіону;
- запровадження бюджетного інвестування соціальних проектів.

Основними напрямками стимулювання сталого розвитку регіонів України в економічній сфері повинні бути:

- зростання інвестицій у розробку та впровадження нових технологічних процесів у промисловості, сільському господарстві, транспорті, будівництві;
- розширення функцій місцевих податкових платежів;
- збільшення бюджетних інвестицій і кредитів на розвиток економіки регіону.

Стимулювання екологічної сфери регіонів України передбачає реалізацію за такими напрямками:

- збільшення податкових надходжень від підприємств-забруднювачів навколишнього середовища;
- активізація пропаганди та реклами туристично-рекреаційного потенціалу регіонів України;
- збільшення залучення інвестицій (приватних і державних) в проекти, пов'язані із збереженням довкілля;
- зростання бюджетного фінансування програм з охорони довкілля.

Втілення визначених завдань, пов'язаних із досягненням сталого розвитку регіону, через проведення комплексної системи стимулюючих заходів має реалізовуватись поетапно.

Перший етап (2013–2014 рр.) – період формування передумов для застосування комплексної системи стимулювання сталого розвитку регіонів. Насамперед для цього необхідно зберегти існуючі позитивні темпи інвестування, податкового стимулювання, фінансування існуючих соціальних та екологічних програм.

Другий етап (2015–2016 рр.) – період подальшого покращення стимулювання сталого розвитку регіону, що проявляється у посиленні дії інвестиційно-інноваційних стимулюючих інструментів, а також реформуванні системи місцевих податкових платежів.

Третій етап (2017–2020 рр.) – період закріплення досягнутих результатів стимулювання, зокрема домінування інвестиційно-інноваційного стимулювання сталого розвитку, перебудови системи стимулів у напрямку їх консолідації для досягнення сталого розвитку регіонів.

Стратегічні цілі стимулювання сталого розвитку для регіонів України на 2012–2020 рр.:

- формування інвестиційно привабливого середовища сталого розвитку регіонів (інвестиційне стимулювання соціального, економічного й екологічного розвитку регіонів);
- розвиток і становлення інноваційного стимулювання сталого розвитку регіону (інноваційне стимулювання соціального, економічного й екологічного розвитку регіонів);

- реформування і застосування системи місцевих податкових платежів, спрямованих на досягнення сталого розвитку регіону (податкове стимулювання соціального, економічного й екологічного розвитку регіонів);

- трансформація обласного бюджетного фінансування, спрямованого на досягнення сталого розвитку регіону (трансфертне стимулювання соціального, економічного й екологічного розвитку регіонів);

- сприяння залученню стимулів у регіон для досягнення сталого розвитку регіону (інституційне стимулювання соціального, економічного й екологічного розвитку регіонів).

З'ясуємо більш детально зміст кожної стратегічної цілі стимулювання сталого розвитку регіонів України.

1. Формування інвестиційно привабливого середовища сталого розвитку регіонів (інвестиційне стимулювання соціального, економічного й екологічного розвитку регіонів) передбачає створення сприятливих умов для залучення й ефективного використання інвестиційних коштів на вирішення питань у соціальній, економічній та екологічній сферах життєдіяльності регіону.

Стратегічні завдання інвестиційного стимулювання сталого розвитку регіонів України на 2012–2020 р. такі:

- сприяння створенню та підтримка існуючих промислово-фінансових груп і провідних підприємств регіонів;

- відновлення діяльності та забезпечення функціонування території пріоритетного розвитку;

- створення й підтримка діяльності існуючих державних підприємств;

- вкладення коштів (зокрема зарубіжних інвесторів) у пріоритетні галузі економіки регіонів України;

- залучення інвестицій для сталого розвитку регіону шляхом додаткових випусків акцій і розміщення облігацій акціонерними товариствами та іншими суб'єктами господарювання.

Визначені завдання дозволять залучати інвестиційні кошти у вигідні економічні проекти, що в подальшому дозволить спрямовувати кошти в соціальні й екологічні проекти.

До першочергових інструментів інвестиційного стимулювання сталого розвитку регіонів України варто віднести регіональні соціо-екологоорієнтовані інвестиційні проекти – капіталовкладення, спрямовані на розвиток соціальної та екологічної сфер регіону, що спрямовані на розвиток регіональної СЕЕ системи, забезпечення сталого розвитку регіону.

Разом з тим необхідно проводити залучення інвестицій у такі галузі, як:

1) культура, спорт, охорона здоров'я та надання соціальної допомоги, освіта (соціальний сектор інвестиційного стимулювання сталого розвитку регіонів);

2) промисловість, сільське господарство, фінансова діяльність, транспорт і зв'язок (економічний сектор інвестиційного стимулювання сталого розвитку регіонів);

3) рибальство та лісове господарство, охорона навколишнього середовища (екологічний сектор інвестиційного стимулювання сталого розвитку регіону).

2. Розвиток і становлення інноваційного стимулювання сталого розвитку регіону (інноваційне стимулювання соціального, економічного й екологічного розвитку регіонів) – передбачає підтримку впровадження і реалізації високотехнологічних процесів у соціальній, економічній та екологічній сферах життєдіяльності регіону.

Стратегічні завдання інноваційного стимулювання сталого розвитку регіонів України такі:

1) продовження виконання завдань і заходів Державної цільової економічної програми «Створення в Україні інноваційної інфраструктури» на 2009–2013 роки;

2) освоєння новітніх ресурсозберігаючих технологій на підприємствах регіонів:

- сприяння розширенню обсягів виробництва енергоносіїв з відновлювальних і нетрадиційних джерел енергії на підприємствах області;

- стимулювання запровадження когенераційних установок для виробництва теплової й електричної енергії на підприємствах комунальної теплоенергетики;

- сприяння розширенню сфери застосування нових моделей котельного обладнання, в основі дії яких закладені технології спалювання низькокалорійних видів палива;

3) впровадження інновацій у машинобудуванні та приладобудуванні на території регіонів;

4) забезпечення високотехнологічного розвитку сільського господарства і переробної промисловості регіону;

5) сприяння охороні навколишнього природного середовища регіонів:

- сприяння впровадження технологій та обладнання для використання альтернативних джерел енергії;

- стимулювання впровадження енергоефективного, ресурсозберігаючого, екологічно безпечного обладнання для очистки води.

3. Реформування і застосування системи місцевих податкових платежів, спрямованих на досягнення сталого розвитку регіонів (податкове стимулювання соціального, економічного й екологічного розвитку регіонів) – дії, спрямовані на розширення функцій місцевих податків, широке використання їх у соціальній, економічній та екологічній сферах для досягнення сталого розвитку регіонів.

Основним стратегічним завданням податкового стимулювання сталого розвитку регіонів повинне стати вчасне стягнення податкових платежів з великих підприємств, а також з підприємств-забруднювачів навколишнього природного середовища регіонів України.

До завдань податкового стимулювання сталого розвитку регіонів України необхідно віднести:

- активізацію роботи податкових та інших контролюючих органів щодо залучення коштів до місцевих бюджетів, у тому числі за рахунок виявлення фактів навмисного ухиляння платників податків від вчасного й повного перерахування до бюджету утриманих сум податків;

- забезпечення надходжень коштів від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення;

- зменшення недоїмки платежів до місцевих бюджетів;
- зменшення податкового тягара для населення регіону.

4. Трансформація обласного бюджетного фінансування, спрямованого на досягнення сталого розвитку регіонів (трансфертне стимулювання соціального, економічного й екологічного розвитку регіонів) – передбачає зміну виділення асигнувань із бюджету регіонів України в напрямку створення передумов для досягнення сталого розвитку регіонів.

Основним стратегічним завданням трансфертного стимулювання сталого розвитку регіону повинно стати вчасне надання бюджетних асигнувань для задоволення соціальних, економічних та екологічних потреб, що виникають у регіонів України.

Також до важливих завдань трансфертного стимулювання сталого розвитку варто віднести:

- збільшення рівня фінансової самостійності органів місцевого самоврядування, забезпечення переходу до прямих взаємовідносин державного бюджету та бюджетів територіальних громад;
- забезпечення формування, прийняття та виконання збалансованих місцевих бюджетів з урахуванням у повному обсязі потреби у коштах для соціальних виплат;
- дотримання жорсткої фінансової дисципліни при використанні коштів місцевих бюджетів.

5. Сприяння залученню стимулів у регіон для досягнення сталого розвитку регіонів (інституційне стимулювання соціального, економічного й екологічного розвитку регіонів) – залучення стимулів у соціальну, економічну та екологічну сферу регіону з метою активізації сталого розвитку регіонів.

Стратегічні завдання інституційного стимулювання сталого розвитку регіонів такі:

- висвітлення інвестиційних та інноваційних можливостей регіонів на веб-сайтах, міжнародних форумах, семінарах, конференціях, виставках та ярмарках тощо;
- постійне оновлення баз даних інвестиційно-інноваційних проектів у соціальній, економічній та екологічній сферах, що можуть бути запропоновані потенційним інвесторам;
- удосконалення чинної дозвільної системи для розвитку підприємництва регіонів.

Висновки. У дослідженні конкретизовано «Цілі Розвитку Тисячоліття» на рівні регіонів України та визначено основні стимулюючі заходи, спрямовані на досягнення сталого розвитку регіонів. Аналізуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що активне просування ідей сталого розвитку на регіональному рівні в Україні можливе тільки за умови розробки механізму стимулювання сталого розвитку регіонів і вироблення чіткої політики стимулювання сталого розвитку регіонів; залучення наукових та освітніх кіл до вирішення проблем, що стосуються сталого розвитку конкретного регіону; інтенсивного

впровадження трансфертних, інвестиційно-інноваційних, інституційних і податкових стимулів для активізації сталого розвитку регіонів.

1. Герасимчук З.В. Регіональна політика сталого розвитку: теорія, методологія, практика: Монографія. – Луцьк: Надстир'я, 2008. – 528 с.
2. Герасимчук З.В., Вахович І.М., Камінська І.М. Фінансова політика сталого розвитку регіону: Монографія. – Луцьк: Надстир'я, 2006. – 220 с.
3. Герасимчук З.В., Поліщук В.Г. Стимулювання сталого розвитку регіону: теорія, методологія, практика: Монографія. – Луцьк: РВВ ЛНТУ, 2011. – 516 с.
4. Діти, жінки та сім'я в Україні: Стат. збірник / Державний комітет статистики України. – К., 2010. – 351 с.
5. Жінки і чоловіки: Стат. збірник / Державний комітет статистики України. – К., 2011. – 108 с.
6. Кількість державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування на 31 грудня 2011 року: Стат. збірник / Державний комітет статистики України. – К., 2012. – 35 с.
7. Регіони України: Стат. збірник / Державний комітет статистики України. – К., 2011. – Ч. I. – 358 с.
8. Цілі Розвитку Тисячоліття. Україна – 2010: Національна доповідь. – К., 2010. – 108 с.
9. Daly, H.E. (1973). Towards a Steady State Economy. San Francisco: Freeman.
10. Hulse, J.H. (2007). Sustainable Development at Risk: Ignoring the Past. New Delhi: Cambridge University Press India Pvt. Ltd. Ottawa: International Development Research Centre, 2007. – 390 p.
11. Kates, R.W., Parris, T.M., Leiserowitz, A.A. (2005). What is Sustainable Development? Goals, Indicators, Values, and Practice. Environment: Science and Policy for Sustainable Development, 3: 8–21.
12. Meadows, D.H., Meadows, D.L., Randers, J., Behrens, W.W. III (1972). The Limiting to Growth. N.Y.: Potomac. 207 p.

Стаття надійшла до редакції 4.10.2012.

КНИЖКОВИЙ СВІТ

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА ТА ЮРИДИЧНА ОСВІТА
ПРЕСТИЖНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ

Україна, 01011, м. Київ, вул. Панаса Мирного, 26
E-mail: book@nam.kiev.ua
тел./факс 288-94-98, 280-80-56

Управління інноваційною діяльністю в економіці України: Колективна наукова монографія / За наук. ред. д.е.н., проф. С.А. Єрохіна. – К.: Національна академія управління, 2008. – 116 с. Ціна без доставки – 18 грн.

Монографія присвячена управлінню інноваційною діяльністю в економіці України. В основу викладу матеріалу монографії покладені багаторічні дослідження науковців в галузі економічної теорії, фінансів та банківської справи, які були апробовані на сторінках авторитетного журналу «Актуальні проблеми економіки» в 2004–2007 роках. В монографії обґрунтовано основні інноваційно-інвестиційні напрямки та проблеми розвитку економіки України та управління даними процесами.